

Štev. 18.

Leto 3.

Izhaja dvakrat na mesec.
Naročnina četrtletno 12 dinarjev.

Uredništvo in upravnishvo:

Ljubljana, Karla Marksa trg 2 (prej Turjaški
trg), kamor naj se tudi pošiljajo rokopisi.

Svoje pravice bodo uveljavili železničarji le z združeno močjo. Zavedajte se tega, trpin in organizirajte se vsi v USŽJ

Žandarmerijo pošiljajo nad naše zaupnike.

Odkar so se razpisale volitve v bolniško blagajno, so se zganile vse kapitalistične sile, da bi naredile zmedo v »Ujedinjenem Savezu Železničarjev«, da bi zbegale naše člane in naše zaupnike ter tako pripomogle akciji »Zvezarjev«, da bi dobili »večino« pri teh volitvah.

Pisma podružnic, točno naslovljena na centralo »Ujedinjenega Saveza« Ljubljana, Karla Marksa trg 2/II, so izročali »gotovi uradniki« železniški direkciji. O tem bo govorilo še sodišče. In železniška direkcija je razpošiljala svoje kontrolorje k našim podružnicam, kjer so spraševali po predsednikih in tajnikih, kako dela »Savez«, kaj jim piše centrala in kaj oni poročajo centrali. Delali so zapisnike, spraševali, koliko imajo zato od »Saveza« plače in našim zaupnikom svetovali, naj se ne brigajo za »Savez«, naj odstopijo in druge podobne »nasvete«.

Ker se naši zaupniki in članstvo ni dalo zbegati in ustrašiti, a volitve so stale pred vratmi, je udarila po savezu še druga sila. Žandarji so dobili povelje, da imajo izvesti hišne preiskave. Tako so se te preiskave vršile v Videm-Krškem, Jesenicah, Brežicah, Kranjski gori, Lescah, Borovnici in Zalogu. Ali ni čudno, da so se te preiskave vršile le pod ljubljanskim velikim županom. Pregledali so vse papirje, vse okrožnice »Saveza«, vse letake, druga pisma, kandidatne liste. Zaplenili so vse to, tako da so morale podružnice ekspresno zahtevati od centrale nove kandidatne liste, da so se lahko udeležili volitev.

Sunek ni zadel. Namen, da bi se zbegalo železničarje ako vidijo žandarja kako pride na postaje in z dela vzame zaupnika in ga odpelje, da ga preišče na stanovanju, se ni posrečil. Železničarje je to le utrdilo, da se treba udeležiti kakor eden volitev v bolniško blagajno in voliti kandidate, ki jih je postavila razredno-bojevena strokovna organizacija »Ujedinjeni Savez železničarjev«. S tem, da so konfiscirali naše letake, naše kandidatne liste tik pred volitvijo in vršili hišne preiskave, so hoteli naravnost zavzeti voljo železničarjev, da vzamejo upravo bolniške blagajne v svoje roke.

Ker pa se zaupniki in člani »Ujedinjenega Saveza železničarjev« zavedajo, da je zboljšanje položaja le v njih lastnih rokah, v njih neustraše-

nosti in odločnosti, jih vse te persekucije in preganjanja niso zbegale. Zaplombi se niso mogli upirati, ali takoj so se obrnili na centralo po nove kandidatne liste in letake. In danes že lahko povemo, ker imamo točno poročila v rokah, da imamo nad 70% vseh oddanih glasov ter da je ostala »Zveza« in »Prometna zveza« v veliki manjšini.

Te preiskave in obiski žandarmerije pa nam pričajo poleg tega tudi to, da reakcija poskuša vedno v odločilnih trenutkih vse mogoče trike in poskuse, samo da zlomi moč organiziranega delavstva. In ker se »Ujedinjeni Savez« vedno bolj veča in širi, se vedno bolj množi in usposablja za razredni boj, za boj železničarskih pravic in zboljšanja bednega položaja, reakcija dviga v skrbih svoje pesti in gleda, kje bi udarila.

In dasi so naše zahteve upravičene, dasi delamo po potrjenih od ministrstva, velikih županov in sreskih poglavarjev pravilih, dasi smo priznani po ustavi enakopravni državljanji, ki nam je uzakonjena pravica, da se združujemo, organiziramo, se vse te naše zahteve, naše akcije, naše gibanje hoče žigosati kot državi nevarno. Razredni boj, ki ga bomo s kapitalisti, ki izmoghavajo naše fizične in duševne moči za mizerno plačo in z raznimi persekucijami hočejo oviti v obleko protidržavne akcije ter pošiljajo bajonete na naše zaupnike. Da pa se lahko mirno in na široko razpravlja o amputaciji, da se je to hotelo izvršiti, itd., to pa ni nič protidržavne — ker to delajo kapitalistične stranke in one to smejo. Delavec in železničar pa, če zahteva svoje pravice odločno, trdno organiziran v močni, veliki strokovni organizaciji pa je nevaren, protidržaven, zato ga treba preganjati in zasledovati.

Proti takim metodam energično protestiramo in smo to tudi naredili s protestnimi vlogami in osebno.

Železničarje pa pozivamo, naj se strnejo v »Ujedinjeni Savez« vsi do poslednjega. Naj razredno-bojeveno strokovno organizacijo zgradi kot mogočno bojno silo, kjer so bomo borili za svoje pravice. Reakcije se ne ustrašimo. To je »Savez« že pokazal, naši zaupniki in vse članstvo je to te dni dokazalo.

Zato, železničarji, v »Ujedinjeni Savez«.

Gospodje hočejo skonstruirati veliko afero.

Res je težko gotovim gospodom (mi jim verjamemo) in ne morejo mirno spati radi tega nezadovoljnega Ujedinjenega saveza železničarjev Jugoslavije.

Direkciji ne pusti, da bi delala, kar bi hotela, za razbite železniške proge se briga ter na podlagi neurejenih prog in vednih železniških nesreč zahteva, da se progovnih delavcev ne sme reducirati ter je tako predzren, da zahteva, da se mora progovnim delavcem, ki zaslužijo kar po cele 3 do 4 Din na uro, še povišati ta »velika« plača.

Pa Zvezarjem naš Savez tudi ne uga. Vedno oznanjajo, da ga čez par mesecev ne bo več, ampak bo po vesoljni Jugoslaviji zakraljevalo edino zveličavno »nacionalno staleško združenje«. Bije se po savezu in njegovih funkcionarjih od vseh strani, direkcija, ki vedno povdarja, da nema kredita, pošilja

ven svoje funkcionarje zasliševati uboge tajnike in predsednike Saveza, orožništvo hodi po hišah naših članov in dela preiskave ter išče »protidržaven material«, direkcija meče naše zaupnike na cesto in kljub temu Savez še vedno stoji in — rapidno narašča.

Ker vse to ni omajalo zaupanja v naš Savez, naj priskoči sedaj zadnja sila — ministrstvo saobračaja na pomoč!

Se vedno jim ne gre v glavo, kako da bi se smel še kdo drugi brigati za stanje proge kot ravno in samo železniška direkcija. Za vse ostale pa naj bo in je — stanje proge uradna tajnost.

Gospodje! Zakaj ne prepoveste dnevnim časopisom, da ne smejo poročati o stanju naših železnic?!

Našemu strokovnemu glasilu — posvečenemu le stanju in položaju železničarjev in železnic vendar ne

morete predpisati, da naj piše o kakih detektivskih dogodkih, borzi ali kmetijstvu; smo pač strokoven železničarski list in se branimo zato le z vprašanji, ki spadajo v to stroko.

In naša organizacija? S kom naj se brani, gospod Knežević?!

Ali ne s stanjem železničarjev in železnic?

Žal (po Vaše namreč), nam pravila, ki so odobrena od ministrstva notranjih del, odredjajo gornji delokrog.

Da pa bo gospodom ustrezno, povemo, zakaj smo zbirali ta material in ga bomo tudi še v bodoče!

Prete železniške nesreče — a istočasno preti redukcija progovnih delavcev (ki se je pa ponekod že izvršila) in plače progovnih delavcev so daleko pod eksistencijskim minimumom.

Zbrali smo ta material, da z njim preprečimo redukcijo progovnih delavcev in podpremo našo intervencijo za naknadni kredit za zboljšanje plač progovnih delavcev in to na vseh merodajnih mestih, zlasti pa pri generalni direkciji. — Eden glavnih povodov, da smo začeli zbirati ta material je bil pa tudi narodni poslanec sodr. Petejan, ki se je obrnil do našega Saveza kot železničarske or-

ganizacije, da mu pripravimo potreben material o stanju saobračaja, katerega bo rabil v finančnem odboru in v parlamentu ob priliki proračunske debate, ko bo zahteval povišanje kreditov v železniškem budžetu in potrebo povišanja tudi dejanske dokazal.

Čudimo se postopanju železniške uprave, a istočasno se ne čudimo, da gre naš saobračaj tako rakovo pot, da vedno bolj primanjkuje vozov in lokomotiv (glej poročila trgovskih in industrijskih zbornic), da je vedno več nesreč radi slabega stanja proge in materiala ter izmoghganega osobja, ko se hoče z vsemi sredstvi postopati proti tistim, ki pravočasno kažejo na vzroke propadanja in hočejo v interesu železničarskega osobja narediti konec takemu sistemu.

Kritizirali bomo slabega gospodarja tudi v bodoče, ne oziraje se na levo ali desno, borili se bomo proti okorelemu birokratizmu, proti upropastiteljem, a istočasno bomo vedno in povsod zastopali edino le interese železničarjev, zahtevajoč za nje moderno pragmatiko in delavski pravilnik, za pošteno delo pošteno plačilo, svobodo združevanja, osemurnik in stalnost.

Železničarjem pa kličemo:

Vsi v Ujedinjeni savez železničarjev Jugoslavije!

Kolikor moči — toliko pravic!

Volitve v bolniško blagajno.

V št. 17 od 1. septembra 1928 smo objavili našo kandidatno listo s pripombo, da je »Zveza« sklenila kompromis z društvi uradnikov, strojevodij in kurjačev.

Na to smo dobili od »Udruženja kurjačev« v Ljubljani dopis, v katerem to društvo izjavlja, da ni šlo v

kompromis z Zvezo, ker je na tozadevno valibo J. N. Ž. odklonilo vsako sodelovanje z organizacijo J. N. Ž. in prepustilo svojim članom popolno svobodo, da lahko volijo, kakor hočejo, vsak po svojem predarku.

Sodrug Petejan za delavce!

Kaj je z delavskim pravilnikom? — Ali dobe delavci penzijski fond? — Kako se bo postopalo z delavci, ki so provizionirani po 1. jan. 1928?

Svoječasno je s. Petejan vložil na ministra saobračaja sledeči upit:

Ministrstvo saobračaja, Beograd.

Gospod minister!

S 1. jan. 1928 ste izdali na podlagi čl. 6 zakona o državnem prometnem osoblju pravilnik o pomožnem osoblju državnih prometnih naprav, ki je stopil v veljavo 2 dnem objave v »Službenih novinah«. Železničarsko osoblje in njih organizacija so takoj po razglašenju pravilnika stavili svoje protipredloge in zahtevali, da se radi izmene pravilnika skliče anketa, na kateri naj se pravilnik definitivno regulira. Dne 30. marca 1928 je g. generalni direktor pod št. 22881 izdal odlok, da se do izgotovitve izvršilnih naredb in navodil uveljavljenje tega pravilnika sista in postopa po dosedaj veljavnem začasnem pravilniku. Iz izjav, podanih od posameznih načelnikov službenih edinic, je razvidno, da so dobili nalog, tekot prihodnjih dveh mesecev upokojiti po starih predpisih vse delavce s polnimi službenimi leti, ki imajo visoko urnino, namesto njih pa sprejeti mlajše moči z nizko urnino. Ta postopek je napram starim delavcem zelo neumiljen, ker se jih hoče po 30 in več letih službe vreči na cesto z malo pokojnino tik pred uveljavljenjem novega pravilnika, ki je vsled razgasa v »Službenih novinah« od 1. jan. 1928 že v veljavi. Postopanje generalne direkcije je protizakonito, ker ona ni upravičena razveljavljati uredb, ki jih odobri ministrski svet, oziroma njih uveljavljenje odlagati.

Na osnovi prednavedenega čast mi je vprašati Vas, gospod minister:

1. Ali Vam je znan postopek generalne direkcije, ki je odgodila uveljavljenje novega pravilnika?

2. Ali se res hoče upokojiti stotine starih delavcev še po starih predpisih, dasi je novi pravilnik že od 1. jan. 1928 v veljavi?

3. Ali ste voljni, odrediti generalni direkciji, da vse po 1. jan. 1928 upokojene

delavce upokoji že po odredbah novega pravilnika?

4. Ali ste pripravljeni sklicati anketo, ki naj definitivno izdela protipredloge in spremembo pravilnika ter tako spremenjeni pravilnik čim prej uveljavite?

Prejmite, gospod minister, ob tej priliki izraze mojega posebnega spoštovanja.

Beograd, dne 15. junija 1928.

Na ta upit je sedanjí minister odgovoril sledeče:

Ministrstvo saobračaja Kraljev. SHS.

Br. 13796-28

15. avg. 1928 u Beogradu.

Gospodine poslanice!

Na Vaše pitanje o sistiranju pravilnika o pomočnom osoblju državnih saobračajnih ustanova, dostavljeno aktom Nar. Skupštine br. 4624 od 22. juna 1928. god. čast mi je dati sledeći odgovor:

Odmah, po stupanju na snagu pravilnika o pomočnom osoblju državnih saobračajnih ustanova od 1. januara 1928. god. pokazalo se u praksi da postoje vrlo velike teškoće u izvodenju istog.

Gotovo sve Direkcije, a naročito radionice i ložionice u kojima je najveći deo ovog osoblja zaposlen, činile su predstavke Ministarstvu i Generalnoj Direkciji o nemogućnosti primene u praksi ovog pravilnika, bilo zbog izvesnih nedostataka, bilo zbog nejasnih odredaba, tako da se pojavila potreba o tumačenju pravilnika i davanju uputstva za primenu njegovu u širokom obimu.

Pored ovih predstavki službenih jedinica, koje su tražile potrebna obaveštenja i uputstva po pojedinim odredbama Pravilnika, Ministarstvu i Generalnoj Direkciji Železnica stigle su i nekolike predstavke od strane radničkih organizacija, koje ne samo da čine primedbe na izvesne odredbe Pravilnika u pogledu njihovih nedostataka i nejasnosti, već traže široke i korenite izmene i dopune.

S obzirom na učinjene primedbe pokazala se potreba za svestranije i dublje

proučavanje svih odredb Pravidnika, te je Generalna Direkcija Železnice rešenjem G. D. Br. 22881-28 odložila stupanje na snagu istog. Istim rešenjem određena je i komisija, kojoj je stavljeno u zadatak, da svestrano prouči Pravidnik, eventualno ga dopuni i izmeni, a potom izradi prelazna naređenja za njegovu primenu. Pomenuta komisija otpočela je rad sa 29. V. tek. godine.

Rešenjem G. D. Br. 23866-28 a u smislu čl. 62 Pravidnika o pomoćnom osoblju nimenovan je Upravni Odbor Penzionog Fonda, koji će, po čl. 97 i 99 istog Pravidnika, izraditi izvršna naređenja. Ovaj odbor radi naporedo sa pomenutom komisijom.

Komisija za izradu upustava o primeni pravilnika, po svršenom radu uputiće ista radničkim korporacijama na mišljenje.

Do stupanja na snagu izmenjenog i dopunjenog Pravidnika, najpravičnije je penzionisanim radnicima određivati penziju po starim pravilnicima, s tim, da se pitanje penzionisanih radnika posle 1. januara 1928. god. ima regulisati prelaznim naređenjima.

Izvolite, gospodine poslanice, primiti uverenje moga odličnog poštovanja.

Ministar saobraćaja: Stanić.

Kaj je razvidno iz tega odgovora?

Dokazala se je upravičenost naših trditelja, da je pravilnik nesprejemljiv ter so ga celo kritizirale delavnice in kurilnice. (Pohvalila ga je menda samo Zveza, ki je bila vesela zlate valute; op. uredn.)

Potruje, da so delavske organizacije zahtevale široke in korenite izmenjave in dopolnitve pravilnika. Na podlagi vseh teh zahtev se je odgodilo uveljavljanje pravilnika in je generalna direkcija odredila posebno komisijo, ki naj vsestransko prouči pravilnik, ga dopolni ali izmenja in potem izdela prehodne odredbe, po katerih se bo ta pravilnik izvajal.

Enako je že imenovan upravni odbor penzijskega fonda, ki naj sestavi odredbe za penzijski fond.

Ko bodo navodila za izvedbo pravilnika gotova, se jih bo dostavilo delavskim korporacijam, da dajo svoje mišljenje.

Enako ugotavlja ta odgovor, da naj se vprašanje vseh delavcev, upokojenih po 1. jan. 1928, reši s prehodnimi odredbami novega pravilnika.

Ujedinjeni savez bo vztrajal na svoji zahtevni poti ter bo budno pazil, da se delavstva s kakim novim pravilnikom ne izigra, ampak da se mu zasigurajo vse pravice.

Železničarji, pri tem pa se zavedajte, da čim več nas bo v enotni falangi, več bomo dosegli!

Zvezarji so hoteli na zadnjem shodu v Ljubljani dokazovati, da Savez ni ukrenil nikakih korakov za sklicanje glavne skupščine, ki naj bi spremenila pravilnik. S Stanko jim je z dokazi ovrgetel vsa njihova izjava ter z dokumenti dokazal delo »Ujedinjenega Saveza«, tako da je bilo gospodom kar vroče. Da pa končnoveljavno ubije vsako demagogijo, je pozval tudi g. Juha, da naj vendar enkrat tudi zvezarski delegati zahtevajo sklicanje izredne skupščine v mesecu oktobru 1928, da ne bodo samo frazirali, ampak tudi delali.

Delegati našega Saveza so takoj storili svojo dolžnost in vložili sledečo zahtevo:

Centralni upravi humanitar. fonda. Beograd.

Podpisani delegati oblastne skupščine Ljubljana zahtevamo v smislu § 33 naredbe o zavarovanju držav. prom. osobja sklicanje izredne glavne skupščine v teku meseca oktobra z naslednjim dnevnim redom:

Sprejem novega pravilnika bolniškega fonda za državno prometno osobje.

Ljubljana, dne 7. septembra 1928. Bahun, Baraga, Kovač, Kitek, Plevnik.

Da se pa zvezarji ne bodo mogli izgovarjati, da niso bili opozorjeni na njih dolžnost, smo poslali vsem oblastnim upravam sledeči dopis:

Oblastni upravni odbor humanitarne-ga fonda Zagreb, Subotica, Sarajevo, Beograd.

Ker se centralni upravni odbor iz nam neznanih razlogov noče poslužiti odredbe § 33 naredbe, so pod-

Ljubljana je govorila za 8-urnik.

Strokovna komisija za Slovenijo je pozvala ljubljansko delavstvo, da 3. sept. t. l. odgovori odločno in tako, da bo slišala cela Jugoslavija in da se bo slišalo tudi preko mej, da si osemurnika ne pusti vzeti, pa četudi zborujejo obrtne zadruge za deseturnik še tako vneto. Pozvala je obenem, da se v znak protesta proti taki reakcionarni zahtevi kapitalistov ustavi delo za dve uri.

Ljubljansko delavstvo je ta klic in poziv vrhovne strokovne instance slišalo, ga razumelo in odgovorilo disciplinirano in odločno tako, da je zastrela Ljubljana in da se je začel Beograd (glej največji beograjski dnevnik »Politika«). Korporativno, štiristopno, v dolgih vrstah, je prihajalo v dvorano Mestnega doma na protestni shod. Ljubljanska proletarska armada je stopila na plan, da brani osemurnik. Dvorana Mestnega doma se je napolnila do najmanjšega kotička. Na odru celo so se gnetli zborovalci, da je bilo videti iz množice komaj predsedstvo in govornike; novinarjev, ki so imeli svojo mizo, se pa sploh ni videlo iz množice. Hodnik je bil natlačen, a kar ni moglo v dvorano in na hodnik, je na Kerkovem trgu stalo in poslušalo govore, ker so bila okna na stečaj odprta.

Bila je to demonstrativna manifestacija, kjer je delavstvo glasno in močno kričnilo, da se osemurnik mora uveljaviti, da je to mednarodna zahteva, ki se je ne sme dotikati buržuazija.

Predsedoval je shodu tajnik Strokovne komisije S. Stanko, ki je uvodoma povedal, da je danes dan, ko se nas mora videti in slišati tudi onkraj barikad.

Železničar mora imeti jeklene živce. Stalno uživanje prave kave pa jih uničuje. Skrbna žena kuha zato za zajuterk žiko, ki živce naravnost pomladi. Ime »Žika« zadostuje. Napišite to ime v nakupovalno knjižico in dobite pravo žiko v rdečih zavitkih.

pisani izvoljeni delegatje zahtevali v smislu § 33 sklicanje izredne glavne skupščine z dnevnim redom:

Sprejem novega pravilnika bolniškega fonda za državno pomočno osobje.

Ker je sprejem novega pravilnika izredne važnosti za vse železničarje, zlasti pa za delavstvo, ki dobi le 70 odstotkov hranarine in še to neredno, se obračamo do Vas, da vplivate na delegate za glavno skupščino v Vašem območju, da tudi oni zahtevajo sklicanje izredne glavne skupščine.

Ljubljana, dne 7. septembra 1928.

Izredna skupščina je torej zahtevana in naših 5 drugov bo na njej predložilo kompleten pravilnik o bolniškem fondu.

Železničarji, ki ste bili v toplicah, pozor!

Vse sodruge, ki so se zdravili v toplicah in so dobili le po Din 25.— dnevno plačano, ostale stroške pa so nosili sami, pozivamo, da nam takoj predložite točne podatke:

1. Njihovo plačo.
2. Rodbinske razmere.
3. Koliko časa so bili v toplicah, po katerem odloku in koliko morajo plačati sami.

Nato jim bomo naredili potrebne vloge za nadaljno povračilo stroškov.

Intervencije v bolniški blagajni.

Ujedinjeni savez resno na delu za kontumaciranim. Zahtevamo sklicanje mo, da se spremeni uredba in pravilnik.

Volilni boj je minul, volitve v bolniško blagajno so končane in mala pavza, ki je v tem času nastala, je zaključena.

Savez železničarjev bo tudi v bodoči periodi dokazal, da zna resno delati za železničarje.

Za zadnjo sejo bolniške blagajne so stavili naši sodruzi sledeči predlog radi izplačila hranarine kontumaciranim »delavcem«, ki že od aprila dalje čakajo na hranarino:

Oblastna uprava humanitarnih fondov Ljubljana.

V roke g. upravniku!

Podpisani izvoljeni člani Oblastnega odbora se čudimo, da oblastna uprava izdaja preko oblastnega upravnega odbora razne okrožnice, ne da bi upravni odbor zaslila. Tako je bila dne 4. aprila 1928 izdana okrožnica št. 47/I-28, s katero se ukinja izplačevanje hranarine kontumaciranim uslužbencem, češ, da je s § 54 pravilnika o pomožnem osoblju derogiran § 51 naredbe M. S. In res sedaj čakajo uslužbenci že od aprila meseca (Plevnik Ivan, materijalno skladišče, Maribor, od 14. aprila 1928) na izplačilo hranarine za čas kontumaca. Čudimo se, da oblastna uprava ni bila obveščena, da je generalna direkcija dne 30. marca 1928 pod št. 22881 izdala odlok, da se do izdavanja nadaljnjih navodil postopa po starem pravilniku o po-

možnem osoblju. Tudi okrožnica št. 396/I. H. F. ni pravilna, ker s § 54 pravilnika nikakor ni derogirana naredba M. S. 16.276, ampak je le določeno, da mora železniška uprava, to je direkcija, za čas kontumaca izplačati 50 odstotkov njegove osnovne dnevnice iz onih budžetnih kreditov, iz katerih se izplačuje zasluzek.

Samo ob sebi pa je umevno, da izplačuje bolniška blagajna še nadalje hranarino in ji 50 odstotkov zasluzka povrne direkcija, le 20 odstotkov pa pade v breme fonda. Za to predlagamo:

1. Da se vsem kontumaciranim redno izplača hranarina ter za čas 1. aprila dalje takoj v prvi polovici septembra nakaže.

2. Da se postopa pri izdajanju okrožnic, navodil striktno po § 27. naredbe. V to svrhu stavimo sledečo zahtevo:

Na dnevni red prihodnje seje v pondeljek naj se stavi točka:

1. Predlagamo, da so vse okrožnice, izdane od H. F., dostavijo vsem članom upravnega in nadzornega odbora.

2. Predlagamo, da se vsaka okrožnica, predno se izda, predloži seji oblastnega upravnega odbora, da ta odbor lahko izvrši svoje dolžnosti po § 27.

3. Predlagamo, da se razpis št. 47/I takoj anulira in izda okrožnica, da se do nadaljnjega v slučaju kontumaca postopa po § 51 naredbe.

Kaj moramo železničarji ukreniti, da nam bo boljše?

(Dalje.)

In ta mogočna zadruga je tudi v stanju, v slučaju mezdni boj delavcem in nameščencem stati ob strani kot sem prej omenil. Ravno to pa je za delavski razredni pokret neprecenljive vrednosti. Le redkokdaj končajo mezdni boji z uspehom tam, kjer stavkajoče delavstvo nima gospodarske opore, to se pravi tam, kjer je delavstvo gospodarsko odvisno od svojega delodajalca ali od privatnih trgovcev sploh. In če uspejo, večinoma le deloma in z velikanskimi žrtvami, s popolno izčrpanostjo članov ter organizacijskih fondov. Iz tega jasno sledi, kako velikanske važnosti so ravno delavske konzumne zadruge za delavski razredni pokret. Seveda, če so v delavskih rokah, odnosno če ima članstvo v delovanje istih vpogled.

Videli smo torej le majhen drobec one važnosti, ki jo imajo delavske gospodarske zadruge v delavskem razrednem pokretu. Videli smo pa tudi napredek zadruge misli pri delavstvu v onih evropskih kulturnih državah, kjer je proletarijat pravočasno razumel pomen gospodarskih zadrug ter ni držal križem rok in stokal kot delamo to žalibog mi.

Oglejmo si torej enkrat sami sebe, kaj smo in kaj storimo mi in kako posnemamo delavstvo drugih držav, od katerih se lahko, odnosno se moramo veliko učiti.

Mislim, da prav nič ne pretiravam, če rečem, da ravno železničarji največ grešimo v vseh smereh delavskega razrednega pokreta, a na združnem polju še prav posebej. Glavni vzrok te naše napake je nevednost in brezbržnost. Nevednost zato, ker pomena in važnosti združgarstva ne razumemo, ne podvezemamo pa prav ničesar, kar bi nam odprlo vpogled tudi v to smer. Mi bi sicer radi vse, kar je lepega, dobrega in koristnega na tem svetu, ali nam je vsak trud in vsaka žrtev preveč. Mi bi radi, da bi nam to vse prišlo kar tako samo od sebe, brez truda, brez boja, brez žrtve. A mi bi samo uživali. Ta brezbržnost se že stopnjuje v sebičnost prve vrste in kdorkoli je sebičen, je skupni stvari škodljiv. Naš napredek in naša zmaga in z njo rešitev iz gorja, v katerega smo vkljeni, ima pa izgled samo v skupnosti. V trdni, zvesti in brezpogojni skupnosti. Dokler si teh svetih načel ne zaplujemo globoko v srce ter se po njih tudi ravnamo, je vsako pričakovanje na boljše čase in napredek brez podlage.

Zakaj omenjam sebičnost? Železničarji, posebno starejši, dobro vedo, da imamo tudi pri nas delavsko konzumno zadrugo, katere ustanovitelji so delavci raznih strok in tudi železničarji. Ali železničarji smo vendar v ogromni večini nosili ves svoj krvavo zaslužni denar železniški upravi nazaj, v bivšo gospodarsko poslovavnico samo radi procentov. Ti procenti pa niso prvič tako visoki, da bi se z njimi gladen železničar res opomogel, drugič pa ni take razlike napram onim, ki jih da delavsko konzumno društvo. Tretjič in kar je glav-

no, je pa to, da ti procenti niso obstojali radi tega, da se železniškemu osoblju omogoči lažje in dostojnejše življenje, ker za izvedenje tega imajo gospodje vso moč v rokah, ampak radi tega, da se razrednim delavskim zadrugam odtegne članstvo, računajoč pri tem ravno na sebičnost uslužbencev ter tako zavre razvoj razrednim delavskim zadrugam, katerih pomen gospodje bolj razumejo kot pa mi. Isto velja za Nabavlačko zadrugo v Šiški, kamor drvim železničarji zopet za procenti, ker se pri gospodarski poslovavnici nismo ničesar naučili. Ni pa po mojem mnenju več daleč čas, ko bomo tudi tukaj na jasnem. Do tega časa pa moramo imeti pred očmi vedno to, da kjer ustvarjaš s svojim delom dobrine in kjer ustvarjaš s svojim denarjem bogastvo, zahtevaj tudi vpogled in soodločanje.

Zavedam se dobro, da se nekateri, ki se štejejo med »najbolj zavedne«, ne bodo strinjali z mojimi mislimi. Pa to me ne moti. Prepustim njim veselje nad lastno zavednostjo, ki je pa ideji skupnosti delavskega razreda zelo oddaljena. Sele ko bo pri njih izginila domišljija, se bo pojavila zavednost, ki bo pospešila idejo skupnosti celega delavskega razreda. Zaenkrat bi si dovolil omeniti samo to, da je obstoječa delavska zadruga, takšna kakršna je, tudi onemu, ki je samo malo zaveden, bližja, kot pa vse ostalo, kar delavsko kupno moč razdvaja.

Tretja panoga razrednega pokreta so kulturne organizacije. Če govorimo o kulturnih organizacijah, je jasno, da imamo v mislih samo delavske kultur-

ne organizacije z raznimi odseki in pododseki. In te so za razredni pokret silno važne. Važne ne samo radi tega, ker pospešujejo izobrazbo med delavskim razredom, temveč tudi radi tega, ker zbirajo v svojih mladinskih, športnih, dramatičnih, pevskih in godbenih odsekih naš delavski naraščaj ter ga tako obvarujejo pred meščansko šovinistično-nacionalno laživzgojo ter pred odtujitvijo lastnemu razredu. Seveda vršijo to razredno kulturno poslanstvo med delavstvom le tam, kjer iste obstojajo, to se pravi, kjer je delavstvo potrebno in korist teh kulturnih organizacij razumelo ter jih ustvarilo.

Imenoma sem meščansko nacionalno-šovinistično vzgojo. Dodal bi še, da ni to samo laživzgoja, temveč pravo pravcato zastrupljenje. Nam nasprotni meščansko-kapitalistični razred ima največji interes na tem, da nam našo mladino, našo deco, že v zgodnji mladosti odtuji, da jo vzgoji v delavstvu nasprotnem duhu. Ima interes na tem, da naša mladina tudi še potem, ko doraste, gleda na življenje in njega borbno skozi krinko meščanske, nacionalno-šovinistične ideologije, s katero se ji že od početka omreži oči, že v šoli in pozneje v raznih športnih itd. društvih.

Delavska kulturna društva imajo torej namen, da delavsko mladino in celokupni delavski razred obvarujejo pred zastrupljenjem od strani naših nasprotnikov, da usposobijo delavski razred za borbo, ki je potrebna in neizogibna, če se hoče delavski razred obdržati ter napredovati do človeku dostojnega in vrednega bitja. (Dalje prihodnj.)

V imenu centrale privatnih nameščen-
cev je govoril s. Jamnik, ki je ogorče-
no povedal, da se intelektualci in drugi du-
ševni delavci še vedno, dasi lačni, drže
rimskega Horacija, ki je imel geslo, da
prezira delavske množice, mesto da bi
stopili k njim in se skupno in solidarno
z njimi bojevali za svoje izboljšanje. Sicer
se jih je že precej otrslo tega naziranja
in so priznali, da so eno in isto z delav-
stvom, ali to je premalo, še vse premalo.
Zaključil je z izjavo solidarnosti organiza-
cije privatnih nameščenecov.

Oglasil se je tudi g. Juvan v imenu
narodne strokovne zveze ter podal izjavo
solidarnosti. Delavstvo ga je poslušalo in
gledalo, kje so člani te narodne strokovne
zveze in kako izvršujejo solidarnost. Nje-
gova pripomba, da bodo tudi povsod soli-
darni, ko bo šlo za življenske interese de-
lavstva, je čudna. Ali ni povsod življenski
interes delavstva, ko nastopa? O, g. Ju-
van, povsod, povsod, ne samo pri zahtevi
osemurnika!

V imenu razrednih delavskih združ-
nih organizacij je s. Svetek izjavil soli-
darnost z zahtevami po osemurniku. Ljub-
ljansko delavstvo ob tej priliki najlažje
vidi, kam ima nositi svoj denar in kje
kupovati.

Ker je bila lista govornikov izčrpana,
se je prečitala sledeča kratka in jedrnata
resolucija:

Na protestnem shodu 3. septembra
1928 dopoldne v dvorani Mestnega do-
ma v Ljubljani zbrani delavci najenergi-
čneje protestirajo proti kršitvi osem-
urnega delovnika.

Zahtevajo, da oblasti in vlada upo-
števa potrebe delavstva, mu zagotovi in
spoštuje osemurnik, ki je za njega živ-
ljenska in kulturna potreba. Ako so de-
lavci po ustavi tudi enakopravni držav-
ljani, zahtevamo, da oblasti in vlada to
tudi dejansko izvaja ter zahteva delav-
stva po osemurniku ratificira.

Zahteve kapitalističnega razreda po
deseturnem delovniku so samo zahteve
po večjem profitu, zahteve delavstva po
osemurniku so življenska in kulturna
potreba delavstva in zmanjšanje armade
brezposelnih.

Delavstvo z vso odločnostjo izjavlja,
da se bo za osemurnik borilo najenergi-
čneje do končne zmage.

Po shodu se je spontano razvila de-
monstrativna povorka po mestu. Sprejati
so se uvrstili kolesarji in kolesarice, za
njimi pa delavci in delavke, vsi v delav-

skih oblekah. Povdariti moramo, da so
bile delavke zastopane v tako častnem,
velikem številu, kakor še dosedaj nikdar,
kar je znak, da se tudi delavsko žensko
probuja.

Pred palačo velikega župana se je
množica ustavila. Kriki »Živel osemurnik!
— »Doli z reakcijo! — »Puf deseturnik!
— »Živela delavska sloga! — »Živele de-
lavske organizacije!«, ki so zveneli po
vseh ulicah, kjer se je vršila demonstraci-
ja, so se pred poslopjem velikega župana
podesetorili.

Delegata Strokovne komisije sodruga
Stanko in Vrankar sta šla k velikemu žu-
panu, da mu izročita resolucije in povesta,
da so zahteve delavstva za osemurnik in
da se osemurnik ne sme zamenjati z de-
seturnikom.

Veliki župan je delegacijo sprejel in
obljubil vse storiti, da ugotovi delavstvu.
Rekel je, kako težko je njegovo stališče,
ker prihajajo dan za dnevom delodajalci
z zahtevo po deseturniku in se celo izjav-
ljajo, da je njihovo delavstvo samo za de-
seturnik. Tako so brivci izjavili, da mu
predložijo podpise brijskih pomočnikov, ki
izjavljajo z lastnoročnimi podpisi, da so za
deseturnik.

Delegacija je pokazala na množico
doli na cesti:

»Gospod veliki župan, evo dokaza, da
vas varajo delodajalci. Te množice pove-
do dovolj. Če pa kak delavec vseeno pod-
piše za deseturnik, je bojazljivec ter se
boji ugovarjati delodajalcu. Ali pa je bil
prisiljen z grožnjo, da zleti na cesto. Brez-
poselnost je velika in take grožnje imajo
učinek.«

Na cesti pa je s. Stukelj držal kratek
govor, kjer je povdaril, da je današnji dan
dvakrat pomemben za delavstvo. Pokaza-
lo je, da živi in da se ne boji nastopiti za
svoje pravice. Obenem pa je pokazalo, da
je v skupnosti, v slogi mogoča sila, in da
je buržuazija videla, s kom ima opraviti.
Zato treba zlomiti vsakega, ki prinaša raz-
dor, treba obračunati z vsakim, ki uči raz-
redno borbo delavstva nad delavstvom, a
ne nad kapitalizmom. Nas je tukaj 5000,
in teh 5000 bo držalo zastavo skupnosti.

Zivahno so mu množice pritrdjevale in
se razšle v delavnice in tovarne mirno a
samozavestno.

Ljubljana je govorila in delavstvo ce-
le Slovenije in cele Jugoslavije in izven
njenih meja je slišalo glas Ljubljane.

Naj živi osemurnik! Naj živi delavska
sloga in skupnost!

Pri nekem drugem sodrugu pa so pre-
metali postelje in vse, kar ima v hiši, pod-
strešje in celo otroče igrače. Njega so o-
sebnost preiskali ter mu pretaknili vse že-
pe v službi, nek žandar je šel celo na stroj,
da je pregledal še bluzo in cigaretno do-
zo, nakar so odšli brez vsega.

Povemo pa gospodom, da nas te ši-
kane ne bodo prestrašile, ampak še bolj
vztrajno bomo delali za Savez.

Kako pa so se vršile volitve pri g.
Brezinšku, bomo poročali prihodnjič.

Zidani most.

Pri nas se je vršil shod 4. septembra
zvečer. Velika soba pri Mozertu je bila
polna do zadnjega kotička in še mnogo
železničarjev je moralo stati zunaj. Sodr.
Trškan, član upravnega odbora bolniškega
fonda, nam je poročal o stanju bolniške
blagajne ter pojasnil položaj in razmere,
ki vladajo v centralnem odboru bolniške
blagajne in kako se je moral oblastni od-
bor, v katerem ima Savez večino, za vsa-
ko stvar boriti. Vse naše predloge v Beo-
gradu Zvezarji niso hoteli niti pogledati,
ali so pa šli preko njih. Povedal je o
zdravljenju v zdraviliščih, o tem, kako so
prizadeti progovni delavci, kadar je kateri
bolan. Grede v ambulantno v Ljubljano in
za zamudo dneva se jim zaslužek odtrga,
bolniška blagajna pa jim ga ne sme izpla-
čati, ker so Zvezarji v Beogradu sklenili,
da progovni delavec lahko živi brez za-
sluzka.

Shod se je vršil v najlepšem redu. Bil
je tako zanimiv, da so se pojavili kot go-
vorniki tudi dobro znani »prijatelji« želez-
ničarjev gg. Jug in Zupan. Ko je končal s.
Trškan, se je oglasil g. Jug, predsednik
Zveze v Ljubljani. Dali smo mu besedo.
Pa je govoril znane historije o pravilniku,
o s. Bahunu, o ena in pol milijona dinarjih
itd. Ni pa povedal, kako so njihovi stanov-
ski tovariši v Beogradu v centralni upravi
delali, da se je prihranilo tistih ena in pol
milijona dinarjev, o pravilniku in vseh ti-
stih grehlih, za katere moramo mi železni-
čarji delati pokoro. Povedal mu je sicer
potem to s. Trškan, ali kaj, cigana vržet
pri vratih ven, vrne se ti pa skozi okno
ravno tak cigan. Tudi g. Zupan je dobil
besedo in tudi on je govoril o treburh-
jih v Rogški Slatini, da s. Trškan ne
zna sicer govoriti, danes pa je razporejen
in dobro govori. Da bi pa povedal, kako
naj mi železničarji bolniško blagajno us-
trojimo po svoji potrebi, ni znal besede.
To nam je pričalo, da sta prišla shod sa-
mo motit, ne pa kaj ustvarjat. Ker je pra-
vilnik srbski pisan, sta govorila, ga želez-
ničarji ne znamo čitati. Zato naj volimo
študirane stanovske tovariše, ki znajo ta
pravilnik čitati in tako nam bo bolje.

Železničarji so iz vsega tega videli,
da je edino pravilo stališče Ujedinjenega
Saveza Železničarjev in sklenili voliti sa-
mo kandidate v bolniško blagajno, ki jih
postavi Savez. Neorganizirani pa so trdili,
da vidijo, da treba res vstopiti v Savez in
se tako skupno boriti v organizaciji, ki je
razredno bojovna, ker se v nji zastopa za
zboljšanje položaja železničarjev, ki mo-
rajo svoje sile prodajati za nizke mezde,

da se prehranijo, ne pa za zastopnike u-
prave, torej delodajalca.

Naša podružnica se zato zopet po-
množi in poveča. Živeli razredno zavedni
železničarji!

Logatec.

Shod pri nas ni bil tako številno obi-
skan, ker se je vršil prekasno, namreč šele
v nedeljo, dne 9. sept. Poročal je s. Bara-
ga, ki je točno orisal položaj v bolniški
blagajni. Volitve bodo pri nas za Savez
dobro izpadle. Članstvo in celo železni-
čarji, ki so neorganizirani, obsojajo de-
magogijo gotovih Zvezarjev.

Poročamo pa Vam, da smo imeli dne
5. sept. pri nas žandarmerijske preiskave;
kaj so iskali, ne vemo; odšli so praznih
rok, kot so prišli.

Nadaljni shodi.

Uspeli shodi so se vršili še v Maribo-
ru, Novem mestu, Jesenicah, Borovnici,
Rakeku, Ptuj, Pragerskem, Dravogradu,
Grobelnem in Celju, o katerih pa vsled
pomanjkanja prostora ne moremo prine-
sti daljših poročil.

Slabi časi za železničarje.

Odkar gospodari na naših železnica-
h gospod »Nema kredita«, živimo mi želez-
ničarji vedno v večjem pomanjkanju. Da-
nes še oddaleč ni izgleda, da bi se naš
položaj izboljšal. Ako se spomnimo na biv-
šo »Južno železnico«, takrat smo železni-
čarji še nekako živeli; zaslužek ni bil pre-
obilan, ali vendar smo se še lahko prište-
vali k ljudem. Za mali denar si si lahko
nabavili obleko za vso družino, redno smo
bili nekako veseli, tudi z veseljem smo
hodili v službo, prav nič nas ni oviralo. Za
vsako, še tako slabo vreme nam je bila
obleka na razpolago. Vlakovspremniki so
dobivali v slučaju hudega mraza na raznih
postajah goren čaj; služba niti zdaleka ni
bila tako naporna kakor je danes. Kadar
si odslužil svoj službeni rok, si še lahko
zračunal, kdaj in kakšno pokojnino boš u-
žival. Imeli smo razne vozne ugodnosti,
pa bodisi nastavljenec ali delavec na pro-
gi. Hranarina se je vedno ob pravem ča-
su izplačevala za dotične, kateri so bili
bolni.

Dragi železničarji, kako je pa danes?
Kmalu bode deset let minulo, odkar smo
postali pravi jugoslovanski železničarji;
razbil se je takozvani tuj jarem in nadeli
smo si na vrat domačega. Takrat, ko smo
bili še pod tistim tujim jarmom, nas niso
spravevali, kaj si in kje si organiziran. Za-
htevala se je od nas le služba; protekcija
takrat ni igrala posebne vloge. Napravil si
izpit, za kar te je veselo in v gotovem
času si bil nastavljen. Takrat tudi ni bilo
še tistega gospoda »nema kredita«.

Ne smemo pa pozabiti, da smo bili
takrat železničarji številno, močno organi-
zirani. Treba je bilo boja za vse one u-
godnosti, ki smo jih uživali. Železničarji,
brez razlike kategorije, smo bili organizi-
rani v eni enotni organizaciji, v takozva-
nem Allg. R. G. V. Vsi smo imeli prostora
dovolj v eni organizaciji; bili smo složni
in v slogi je bila naša moč.

Kako je pa danes? Zakaj in odkod
prihaja to današnje robstvo? Gospodje na
merodajnih mestih so se že od vsega za-
četka posluževali raznih sredstev, da raz-
dvojijo delavski pokret. Kar ni šlo zlepa,
so pa udarili s tako vehementno silo po
železničarjih, da so se razšli na vse stra-
ni. Nešteti železničarji so po štrajku leta
1920 izgubili zaupanje v samega sebe in
svojo organizacijo. V istem času so se po-
javili razni elementi (na jeziku delavski
voditelji), in večina železničarjev je sle-
dila raznim sladkim besedam; nastale so
razne narodne, verske organizacije ter ne-
številna društva. Le najzavednejši del je
ostal zvest svoji proletarski ideji. Kako
daleč so oni danes od nas, ki mislijo, da
je to koristno za celokupne železničarje,
ako imajo svoja posebna društva po kate-
gorijah. Moje prepričanje je, čim več dru-
štev in organizacij, toliko slabši bo polo-
žaj železničarjev. To dejstvo čuti danes
že sleherni železničar sam na sebi. Nasta-
lo je v korist kapitala nesoglasje med želez-
ničarji; ena kategorija nasprotuje drugi.
V resnici pa prav vsi enako prodajamo
naše zdravje in našo moč kapitalistu, se-
veda brez razlike, bodisi v eni ali drugi
organizaciji. Nekateri predpostavljajo si
domišljajo, da le eni so tisti, ki se smejo
prištevati k ljudem, a vsi ostali pa smo le
vprednja živina. Taka domišljija bo morala
prej ko slej zginiti.

Slišijo se obupni glasovi železničarjev
in povprašujejo se, zakaj imamo še danes
toliko organizacij in raznih društev. Na-
dalje sliši govoriti, koliko časa bo še tra-
jala ta zmeda in to nečloveško izkorišča-
nje in šikaniranje železničarjev. Da, to
trpinčenje in izkoriščanje še ne bo odje-
njalo, ker sedaj se je najlepše cvete in
bode tudi cvetelo toliko časa, dokler si
razne organizacije in društva ne bodo po-
dala roke ter se zedinili v eno enotno in
mogočno razredno bojovno organizacijo.
V zmoti je oni, kateri misli, da takrat, ka-
dar bi se združila ta društva in organizaci-
cije, da bi takrat prenehala red ali discipli-
na na železnici. Niti red niti disciplina ne
bi odnehali, ker je vsak odgovoren za svo-
jo službo. Gotovo pa lahko trdim, da bodo
te moje besede naletele le na gluha uše-
ša. Marsikateri si bode mislil, da še ni ča-
sa za to. Veliko je pa tudi takih, ki zdru-
ženja ne marajo. Naša usoda leži le v na-
ših rokah. Ako gremo mirno preko tega,
se bomo podajali še v nadalje neznani
usodi, kajti vsak dan pada hujše bič po
naših plečih.

Danes, ko »nema kredita« za nas že-
lezničarje, tudi ni obleke, ni čevljev in ne
kožuhov. Le predpisi za nabavo obleke so
še nekje. Blíža se zima, a mi smo brez

obleke in brez obuvala. Vse to nas silí v
propast. Železničar tudi ne sme biti bolan,
kajti ako marodira preko osem dni, se ga
že smatra za simulanta. Ako n. pr. dela-
vec na progi oboli ter traja njegova bole-
zen celo nekaj tednov, je dotični obsojen
na pogin, ker hranarina, katero dobiva, ne
zadostuje niti za otroke, še manj pa za
morebitno številno družino. Ne izplača se,
da bi naštevati take in enake »dobrote«,
katere uživamo danes železničarji, ker
danes ni delavca ali uradnika, ki bi ne
čutil današnjih razmer pri svojem gospo-
darstvu. Skrajni čas je, da začnemo misli-
ti z lastnimi možgani, ako nam je drago
naše zdravje, življenje in bodočnost naših
otrok. Dejstvo je, da za nas železničarje
ni denarja.

Železničarji! Ako nam je drago naše
življenje in da ostanemo še nekaj časa na
naši zemeljski obli, mora slehernemu že-
lezničarju, bodisi strojevodju, kurjaču, pro-
fesijonistu ali namesčencu šiniti v glavo
misel, da je zadnji čas, da se za nekaj od-
ločimo. Sprijazniti se moramo z mislijo,
da moramo združiti naše organizacije in
društva, kajti dovolj velika je rana, kate-
ro nam je zadal sovražni kapitalist. Saj
pomenijo ta številna društva, da smo že-
lezničarji danes razdvojeni ter smo izgra-
ča kapitalistov. Naša naloga in dolžnost
je, da gremo vsi kot en mož na delo, da
rešimo, kar se še rešiti da. Združimo na-
še misli ter razna društva in organizacije!
Med nami ne sme biti sovražstva, kajti mi
vsi imamo le enega sovražnika in ta je
naš delodajalec, kapitalist. Združimo se v
enotno razredno-borbeno organizacijo, v
kateri bodimo tako trdno organizirani, ka-
kor je organiziran naš mednarodni kapital.

Dragi trpinči! Upam, da moje besede
ne bodo ostale brezuspešne, kajti prav vsi
železničarji, brez razlike kategorije, smo
vezani eden na drugega, ker posameznik
ne pomeni ničesar na železnici. Ta aparat
je tako velik, da nam je treba združene
moči, da vrtimo to gigantsko kolo; na
drugi strani je pa naša sveta dolžnost, da
z združeno močjo gradimo in vrtimo našo
usodo v boljšo bodočnost! — Živela eno-
ta misel, živela proletarska zaveza!

Zidanmoški.

Iz okrožnic.

Navodila ministrstva za zboljšanje
prometa v jesenskem prometu.

Razpis št. 97-II-28.

Vsem službenim edinicam in šefom sa-
obračajne službe.

Da bi se mogli pravočasno in temeli-
to razmotrivati dve vprašanji velike in
akutne važnosti:

a) stanje železniškega voznega parka
in prometne pripravljenosti za nastopajočo
izvozno sezono ter

b) vzroki številnih in velikih zaka-
snjenj vlakov, — se je vršila dne 8. av-
gusta 1928 v Beogradu pod predsedstvom g.
ministra saobračaja konferenca direktorjev
vseh oblastnih železniških direktorij.

Na osnovi jasnih konstatacij in ugo-
tavljenih dejstev na tej konferenci in na
temelju svojih lastnih pogledov na gornja
vprašanja, odreja g. minister saobračaja
med drugim sledeče:

I. Glede stanja voznega parka in prometne
pripravljenosti za nastopajočo izvozno
sezono.

1. Periódni pregledi tovornih vozov
se morajo vršiti le v neobhodno potrebni
najmanjši izmeri in morajo biti izvršeni
pred začetkom ali po končani izvozni se-
ziji, nikakor pa ne v času izvoza.

2. Progovne sekcije si morajo urediti
svoja dela tako, da bo za čas izvozne se-
zije kar najmanj materialnih vlakov. Vo-
zove teh vlakov je treba čimprej popravi-
ti in očistiti ter jih radi bližajočega se iz-
voza predati prometu.

3. Z vsemi sredstvi je delati na to, da
se vozovi z režijskim tovorom vedno tak-
oj razložijo in se jih čimprej vrne cir-
kulaciji.

II. Glede vprašanja velikih in zelo pogo-
stih zakašnjenj vlakov.

1. Uporabiti je vsa razpoložljiva sred-
stva, da se nastala zakašnjenja vlakov
zmanjšajo s krajšanjem postankov in z
vožnjo kratkih voznih časov.

2. Pri pregledovanju tehnične pravil-
nosti vlakovnih garnitur je zaposliti stro-
kovno popolnoma izobražene, inteligentne
in vestne uslužbenke, kateri se razen tega
odlikujejo še s priznano marljivostjo. Pre-
gledovanje kakor tudi kontrola pregledo-
vanja se morajo vršiti najtočnejše in naj-
vestnejše. Odgovornost za te posle nosi
šef kurilnice in se z njegove strani ne bo
upošteval nikak izgovor, če se bo ugoto-
vilo nepravilno poslovanje njemu podreje-
nih pregledovalcev voz ali če bodo radi
njihovega poslovanja nastale kake posledice
za reden promet vlakov.

3. Postajno in vlakovspremno osobje
mora vršiti svojo službo z vso vestnostjo,
nesebičnostjo in razumevanjem.

4. Vse doslej odrejene počasne vožnje
naj se takoj z veliko pažnjo revidirajo in
naj se ukinejo na vseh delih proge in na
objektih, kjer niso neobhodno potrebne.
Dela je treba tako disponirati, da bo s tem
izvozna kampanja kar mogoče malo tan-
girana.

5. Prometno osobje mora v bodoče
najstrožje upoštevati čin in vrstni red vlak-
ov; zlasti je paziti tudi na redovitost di-
rektnih tovornih vlakov.

6. Premik naj se vrši z mnogo večjim
razumevanjem, brzino in z večjo službeno
vestnostjo in pod dosti intenzivnejšo
kontrolno odgovornih organov, kakor se je
to doslej vršilo. Premikalno osobje mora

Vestnik ljubljanskega sekretarijata.

Pred volitvami v bolniško blagajno so
se vršili po vseh večjih krajih uspeli shodi,
na katerih so poročali člani upravnega
odbora bolniškega fonda in delegati za
glavno skupščino v Beogradu.

Ljubljana.

Shod se je vršil v Ljubljani dne 6. t.
m. zvečer ter sta poročala s. Stanko in
Bahun. Povabili smo na shod člane Zve-
ze, ki pa se vsled »višjega naloga« shoda
niso smeli udeležiti in je tako prišlo na
shod le 5 funkcionarjev Zveze (Juh, Ro-
tar, Novak, Saforsnik in Kobal), katerim
pa je pri izjavljanih s. Stankota postalo
zelo vroče, ker je s. Stanko razgalil vse
grehe centralnega upravnega odbora in to
z uradnimi dokumenti, ki jih seveda g. Juh
ni mogel ovreči. Burjo smeja pa je izzva-
la izjava g. Juhja, da g. Sovre in Zupan
nista zastopnika Zveze v bolniški blagaj-
ni, ker ju je imenovala direktija. Enako je
bila ovržena trditve glede 1.500.000 Din in
se je dokazalo, da so ravno Zvezarji za-
krivili, da ljubljanski odbor denarja ni mo-
gel uporabiti, ker je centralni upravni od-
bor vse sklepe, ki so jih naši sodrugi na-
redili v interesu železničarjev, odklonil.

Shod je rodil obilen uspeh, ker so vsi
železničarji uvideli dosledno delo Saveza
ter temu tudi odgovarja rezultat volitev v
Ljubljani, kjer je glasovalo 80 odstotkov
za listo Saveza.

Žalna.

Tudi pri nas se je vršil shod pred vo-
litvami. Referent s. Miklošič nam je razlo-
žil položaj v bolniški blagajni in delo Sa-
veza in mi nismo sklenili samo voliti za
Savez, ampak, ker smo bili še deloma ne-
organizirani, nas je iz bližnjih postaj 15
zopet pristopilo v Savez.

Ormož.

Na našem shodu je poročal s. Ravnik
iz Ljubljane ter smo bili z njegovim poro-
čilom zelo zadovoljni. Sicer na naši progi
ni vse tako organizirano, kakor bi mo-
ralo biti, vendar pri volitvah smo pokazali,
da se zavedamo, kam spadamo. Šikan je
pri nas dosti, a prav nimamo nobenih;
še to, kar smo pod Južno železnico dobili,
se nam odvzema. A mi bomo vztrajali v
borbi, zavedajoč se, da bomo v odločnem
nastopu tudi zmagali.

Rogatec.

Shod smo imeli dne 8. sept. ter nam je
o vsem izčrpno poročal s. Čančez iz Ma-
ribora. Komaj pa je shod minul, sta že pri-
šla k zaupniku na postajo dva orožnika ter
ga vprašala po referentu, ki se je že od-
peljal (ako oblast kaj zanima, zakaj ni
poslala zastopnika na shod), na kar sta
vzela zaupnika v svojo sredo (kakor zlo-
činca) in ga odpeljala na dom. Tja je pri-
šel še župan in njegov namestnik in nato
se je začela preiskava: pregledali so eks-
hibitno knjigo, blagajniško knjigo, čeke,
okrožnice, časopise in nato brez vsega
odšli.

pravočasno izpraznjevati ture za uvoz potniških vlakov, da ti ne bi čakali in delali zamude radi nepravočasno izvršenega premika.

7. Postajno in vlakospremno osebje naj na vljuden, a tudi odločen način pospešuje in pomaga občinstvu pri vstopanju v vlake in pri izstopanju iz njih ter naj objasnjava potnikom ob vsaki priliki, da je to pospeševanje v korist samega občinstva, ker s tem omogoča, da bi mogli vlaki odpeljati pravočasno iz postaje in prispeti ob določenem času na svoj cilj.

6. Vlakospremno osebje mora pravočasno in razumljivo napovedati ime postaje, v katero vlak prihaja, a na postaji sami mora razločno izklicati čas postanka in odhod vlaka iz postaje.

Pozivamo vse osebje, da vestno vpoštevajo gornja navodila, šefi službenih edinic pa naj delovanje podrejenega osebja stalno nadzorujejo in skrbijo, da se bo služba vršila tako, da bodo službene prilike urejene točno v smislu navodil gospoda ministra.

Pomočnik direktorja: Inž. M. Klodič.

Iz sekcije vlakospremnega osebja.

Ljubljana.

Direktorju Kneževiču smo predložili sledečo vlogo:

Vlogi št. S. v. 15 z dne 4. VII. 1928, naslovljeni na saobračajno odeljenje, smo priložili točen seznam šestdesetih, po normalnem staležu manjkajočih vlakospremnikov na gl. kol. v Ljubljani ter zaprosili, da se manjkajoči nadomeste z novimi močmi.

Doslej se tozadevno ni ničesar ukrenilo. Nasprotno se uporablja osebje iz rednega turnusa osebnih in tovornih vlakov že od pričetka meseca junija za izredne vlake, ojačenja in nadomestila za bolne, posebno ob sobotah, nedeljah in praznikih. N. pr. dne 23. in 24. junija je bilo uporabljenih za službo 31 vlakospremnikov, kateri bi imeli dotični dan prosto z odpočitek doma. Dne 30. VII. in 1. VIII. zopet 25. 11. in 12. VIII. pa 32 in 15. VIII. celo 35 vlakospremnikov.

Dopusti, odmori pa so za vlakosp. osebje ob takih razmerah skoro nedosegljivi.

Dovoljujemo si Vas prositi, g. direktor, za sprejem deputacije vlakospremnega osebja, ki se bo javila pri Vas dne 24. avgusta 1928 ob 11. uri dopoldne.

Sodrugci so dne 24. avg. 1928 izvršili intervencijo pri g. podpravnatelju inž. Klodiču in orisali faktičen položaj vlakosprem. osebja ljubljanske direkcije.

Posebno je podčrtal položaj zaviračev v svojem poročilu s. Januša, zaupnik zaviračev, kateri je v vsej goloti dokazal uboštvo in nevdržno stanje naraščajočih vlakospremnega osebja.

G. inž. Klodič je pozval namestnika načelnika prometnega odeljenja, g. Randla, da poroča, zakaj se stalež osebja ne izpopolnjuje ter ne izboljša razmere zaviračev.

G. Randl navaja kot vzrok pomanjkanje kreditov.

G. inž. Klodič je zagotavljal deputacijo, da uvidi potrebo ureditve razmer pri vlakospremnem osebju ter se bodo podvzeli vsi koraki, da se dobe potrebna sredstva za naraščaj voznege osebja.

Poročilo delavskih zaupnikov.

A. Progovna sekcija Jesenice.

Predložili smo sledeče vloge sekciji:

1. V maju 1. 1927. se je znižalo progovnemu delavstvu jeseniške sekcije pod pretežno prenikajoč nakazane kredita urnine. Obljubilo pa se je, da se bodo reducirane urnine, ko bo dobila sekcija naknadni kredit, zopet vrnila. Od tedaj je preteklo že šestnajst mesecev. Prišel je naknadni kredit, za tem novi budžet, a reducirane urnine so ostale delavstvu do danes. Sicer se je reguliralo v avgustu urnine delavcev, a to v tako majem obsegu, da se nikjer ne pozna. V nekaterih primerih se je iste še celo znižalo. — Delavstvo je izčrpano do skrajnosti. Ne more si nabaviti niti nujno potrebne obleke in obuvala za zimo, kateri se bližajo. Svojim šoloobveznim otrokom ne more nabaviti obleke, da bi mogli v zimskem času obiskovati redno šolo. Zato se obrača celokupno delavstvo potom svojih zaupnikov do g. šefa sekcije s prošnjo, da ukrene, kolikor je v njegovi moči, da se zviša delavstvu urnine vsaj do tiste višine, na kateri so stale pred 1. majem 1927 ter na ta način vsaj nekoliko omili bedo, v kateri se nahaja delavstvo.

2. Progovna čuvaji, kateri opravljajo službo v predorih, dobijo predorsko doklado. Ravno tako dobijo čuvaji na postajališčih, kjer prodajajo vozne karte, doklado za prodajo vozniških kart. Ne dobijo pa te čuvajski namestniki, kateri ne opravljajo tam redno službe, dasiravno morajo opravljati za časa tamkajšnje službe ravno isto delo kot tam nastanjeni čuvaji. Zato prosimo g. šefa sekcije, da to zadevo uredi v tem smislu, da dobijo tudi namestniki čuvajev izplačano za dneve, katere prebijejo tam v službi, isto doklado kot čuvaji.

3. Progovna sekcija v Jesenicah je v svojem odgovoru z dne 10. avg. na intervencijo delavskih zaupnikov z dne 22. jul. se postavila na stališče, da se čezurno delo vsled prenikajočih kreditov ne more izpla-

čati. Uveden je sistem, da se pošlje delavec drugi dan za toliko ur prej domov, kolikor je napravil prejšnji dan nadurnega dela. Delavski zaupniki se obračajo tem potom do g. šefa sekcije s prošnjo, da uredi to zadevo v smislu zakona o zaščiti delavstva. In sicer na ta način, da se pošlje delavce (če se jim ne more plačati čezurnega dela vsled premajhnega kredita) za eno uro nadurnega dela drugi dan eno in pol ure prej domov. V nasprotnem slučaju smo primorani oddati to zadevo v rešitev Inspekciji dela in Delavski zbornici.

4. V avgustu se je reguliralo pri progovni sekciji v Jesenicah urnine delavstvu. A progovna sekcija ni smatrala za potrebno povabiti k temu delavske zaupnike kot zastopnike delavstva. — Delavski zaupniki, zbrani na seji delavskih zaupnikov v Jesenicah, dne 2. septembra, odločno protestirajo proti temu ter zahtevajo, da se jih v bodoče upošteva kot zakonite zastopnike delavstva ter se rešuje vsa vprašanja, katera se nanašajo na delavstvo, sporazumno z njimi.

Direkciji pa smo predložili:

Iz postaj Planica, Kranjska gora, Dovje, Mojstrana se vozi dnevno večje število postajnega, progovnega in kurilniškega osebja v službo na Jesenice, kjer so zaposleni. Poleg tega obiskuje večje število otrok železniških uslužbencev meščansko šolo na Jesenicah. Zveze iz zgornj navedenih krajev v Jesenice so zelo neugodne in to vsled tega, ker pride prvi vlak na Jesenice že ob 5.30. Za otroke pa celo 130 minut prehitro. Neugodno je to za šolske otroke, ker morajo vstati dnevno že ob pol 5. uri zjutraj, enako pa tudi za delavce, ker se jim s tem kratki počitek ter spravlja iz reda celo družino. — Delavski zaupniki progovne sekcije Jesenice se obračajo tem potom do direkcije s prošnjo, da bi jim šla na roko ter uvedla personalni vlak za to osebje in sicer na ta način, da bi se personalni vlak uvedel iz Planice ob 6.55, ki bi prišel na Jesenice ob 6.55. V to svrhu naj bi se personalni vlak, ki vozi zjutraj iz Jesenic do Hrušče, upeljal toliko preje.

Težka bo ločitev!

Zvezarji že sedaj pretakajo solze radi »Nabavilačke zadrage«. Res čudno je to, da so se jih stolčki v zadrugi tako oprijeli in najbrže sta si gg. Škerjanc in Deržič vzela patent na komando v Nabavilački zadrugi.

Bliži se pač mesec marc in z njim volitve novih delegatov ter se gospodje Zvezarji zavedajo, da ne bodo obdržali niti 30 odstotkov delegatov iz vrst članov Saveza. Gospodje Zvezarji so zanesli v zadrugo strankarstvo in naj se sedaj ne boje palice, ki so si jo sami pripravili.

Dolžnost vseh zavednih železničarjev je, da ukrenejo vse korake, da preide uprava Nabavilačke zadrage v roke zavednih delavcev in nastavljenecv, gg. Deržica in Škerjancja pa da se pošlje v »zasluženi« pokoj.

Zato, sodrugci, vstopite v Nabavilačko zadrugo, prevzemite jo v svoje roke in ne pustite si v tej instituciji komandirati od Zvezarjev!

Železničarji! Osamosvojite se na gospodarskem polju — prevzemite vodstvo in gospodarstvo v zadrugi v svoje roke!

Železničarsko glasbeno društvo „Zarja“.

Nikakor nočemo zaostati za drugimi, tako smo rekli, ko smo ustanovili železničarsko glasbeno društvo »Zarja«. Požrtvovalno in vztrajno so se odzvali sodrugci in sodružice z rednimi mesečnimi prispevki ter pripomogli naši »Zarja« k živahnemu razmahu.

Čeravno izmučeni od naporene službe, ter prezirani vsled povzročene revščine, se železničarji vedno trdnje oklepajo svoje kulturne ustanove.

Vzlic vsem zaprekam in neprilikam, s katerimi se mora boriti naša »Zarja«, smo z dosedanjim uspehom zadovoljni. Dosedanji naši uspehi so le skromen začetek velikega dela, ki ga moramo v bodoče dovršiti.

Kako naj delavec ali nameščenelec s četrtrinsko eksistenco, ko si iz sredstev, ki so mu na razpolago, ne more nabaviti zadostne in krepke hrane, zdravstvenim razmeram odgovarjajoče stanovanje in ostale potrebščine, ohrani še svojo potrebno moralno silo za vršenje svoje odgovorne službe? Kje neki naj si išče delavec razvedrila in utehe, ako ne v svojih izobraževalnih organizacijah. Posebno železničar v službi različnih strok, kjer vlada do malih izjem le nervoznost in surovo zapovedovanje brez vsakega človekoljubnega sočustvovanja.

Vzemimo si za vzgled uspehe takega v nervoznosti in surovosti izvršenega dela, kjer miselnost in dobra volja človeka ne sodelujeta, pa dobimo rezultate današnjih razmer na naših železnicah.

USZJ je znal vzlic skromnim sredstvom in ogromnim stroškom v vztrajni borbi za pravice železničarjev podpreti svoje kulturne ustanove. Izpopolnili smo komaj za silo instrumente godbenikom na pihala ter dopolnili za sedanji stalež godbenikov njihove uniforme. In že se ustavlja orkester, kateri hoče isto tako do svojega cilja.

Kaj pa bude z našimi malčki, ki komaj čakajo na trobila in violine od starejših? Tudi začetniki hočejo pokazati dobro voljo in zmožnost svojo, samo sredstva jim moramo preskrbeti.

Godbi na pihala pa bude moralo društvo preskrbeti nova godala, da se s tem inventarjem, ki ga ima sedaj Zarja na razpolago, čim boljše opremi naraščaj.

Sodrugci, sodružice in prijatelji glasbe! V naraščaju je bodočnost!

Podporna članarina za »Zarjo« znaša samo 2 Din mesečno. Zaenkrat »Zarja« večjih žrtv od Vas ne zahteva.

Združimo vse naše sile; nikdo ne sme izostati! Sleherni železničar naj bo podporni član Žel. glasbenega društva »Zarja« v Ljubljani!

Gospodu velikemu županu ljubljanske oblasti v Ljubljani.

Ker na naše predstavitve in proteste radi hišnih preiskav pri funkcijonarjih našega saveza še nimamo odgovora in se doslej še ni povrnil protizakonito zaplenjeni material lastnikom, se obračamo javno do Vas z zahtevo, da ukrene vse korake, da se zaplenjeni material povrne in podrejene organe instruiira, kako imajo pri preiskavah postopati.

V Vašem območju so se vršile preiskave v Krškem, Brezicah, Zalogu, Borovnici, Kranjski gori, Črnomlju, Lescah in Jesenicah.

Vaši organi (žandarmerija) so zaplenili:

v Črnomlju, dne 6. sept. 1928 pri Potočnik Ivanu:

Železničarski žepni koledar, 38 pristopnih izjav saveza, 5 letakov za volitve v boln. fond, člansko knjižico saveza in brošuro »razvoj strokovnih organizacij«.

Pri Graheku in Kapšu:

žepni koledar in člansko knjigo.

Pri Košir Francu:

list »Zadrukar«, glasilo nabavilačke zadrage v Ljubljani.

V Krškem, dne 5. sept. 1928: pri Richlij Ivanu:

3 »Zapisnike«, katere izdaja kot okrožnice »Strokovna komisija«, več izvodov letakov, ki smo jih izdali (legalno) tekom zadnjih treh let.

Okrožnico št. 14 radi gospodarske poslovalnice.

Dopis upravnistva »Del. politike«.

V Kranjski gori, dne 4. sept. 1928: pri Hauptman-u:

Pravila društva »Vzajemnost« v Mariboru, 11 izvodov pristopnih izjav za »Vzajemnost«, 25 kandidatnih list za volitve v boln. blagajno, en naš letak (legalen in cenzuriran), okrožnico št. 53, navodila za udeležbo na našem lanskem kongresu.

V Lescah, Zalogu in Borovnici se ni zaplenilo ničesar.

Povdarjamo, da so te preiskave vršile tik po preiskavah, ki jih je vodila direkcija železnic in tik pred volitvami v bolniško blagajno, ki so se vršila dne 10. sept. 1928.

Ne zanima nas, po kakem nalogu so se preiskave vršile in kaj se je hotelo najti, pričakujemo pa, da se v bodoče s takimi preiskavami ne nadleguje naših zaupnikov, ki imajo samo oni material, ki ga jim pošlje centrala ta za katerega odgovarja centrala, da je legalen in v skladu s postoječimi predpisi. Končno pričakujemo, da izdate nalog, da poravnajo žandarji, ki so preiskavo vršili, vse gori navedene stvari takoj lastnikom.

Ljubljana 12. septembra 1928.

Centrala USZJ.

Internacionalni pregled.

Kongres Internacionalne Transportne Federacije v Stockholmu.

Od 9. do 12. julija tl. je zboroval internacionalni kongres naše ITF v Stockholmu. Kongresa se je udeležilo 107 delegatov iz 22 držav, ki so zastopali 47 organizacij transportnih in prometnih delavcev s 1,843.667 člani. Poleg držav Evrope so bili na kongresu tudi delegati iz Argentine, Mehike in Palestine.

Dnevni red kongresa, ki je vseboval vprašanja v zvezi za izboljšanje moralnega in materialnega položaja prometnega in transportnega delavstva, je bil izčrpen v vseh točkah sprejete so bile resolucije, s katerimi se jasno zahteva smer, kako imajo organizacije delati in delovati. Istotako zahteva na vlade in druge prometne oblasti, da se zboljša položaj prometnim delavcem.

Kongres je načelno razpravljal o vprašanju lastništva in boljše organizacije prometnih sredstev in da je potrebno prometna sredstva koncentrirati pod čim ožjo upravo nacionalno in internacionalno. »Kongres konstatira ponovno že prej konstatirano stališče, da je pri današnjih razmerah edino lastnica prosvetnih sredstev, a da pri tem ni treba, da bi bila uprava prometnih podjetij isto, kar je splošna državna uprava.«

ITF bo razvijala tudi v bodoče najširšo propagando za organiziranje in priključitev isti vseh organizacij prosvetnih delavcev, a posebno organizacij v Ameriki, Aziji, Afriki in Avstraliji. Nasproti vedno močnejši koncentraciji in moči internacionalnega kapitalizma, se mora organizirati in internacionalno zvezati vse moči proletarijata. To se mora delati in doseči: da bi se za prometne in transportne delavce izvajalo boljše pogoje družbe in dela, več zaščite življenja in se jih obvarovalo pred varnostjo militarizma in vojne ter da bi se jih naposled tudi popolnoma osvobodilo izpod vseh verig kapitalizma.

Kongres je že sklenil, da se 1930. leta vrši svetovni kongres železničarjev v Madridu, za katerega se bodo začele priprave že sedaj.

Nemški železničarji.

Tudi nemški železničarji so obdržali svoj kongres od 17. do 23. junija tl. v Frankfurtu na Majnu. To je ogromna organizacija z 240.297 člani, ki igra za zboljšanje vseh vprašanj, ki zadevajo položaj nemških železničarjev, odločilno vlogo. Na kongres je prišlo 167 upolnomočenih delegatov, ki so ves položaj in vse razmere nemških železničarjev temeljito pretresali in sklenili sklepe, po katerih bo organizacija še bolj okrepila svojo moč. Mora se namreč vedeti, da Savez nemških železničarjev vodi nepretrgane borbe že več let: sedaj za zboljšanje delavskega osebja sedaj za nastavljenost osebja. Na to je primoran iz razlogov, ker je vsled deflacije in devalvacije nemškega denarja 1923. leta bil položaj nemških železničarjev mnogo poslabšan in še vedno ni v normalnem in zadovoljujočem stanju. In vendar je vkljub temu položaj železničarjev v Nemčiji najmanj za 100% boljši nego naš.

Pojasnilo.

V avgustu so se regulirale pri progovni sekciji v Jesenicah delavstvu urnine. A progovna sekcija ni povabila k sodelovanju delavskih zaupnikov. Ker pa so bile urnine regulirane na za delavstvo nepovoljen način, se zvrča ponekod krivdo na delavske zastopnike. Zato smatram za svojo dolžnost, da delavstvu pojasnim, da delavski zaupniki pri tej regulaciji niso sodelovali. In zato tudi ne nosijo nobene odgovornosti za morebitne nepravilnosti. Arijh, tč. glavni zaupnik.

Sodrug! Zakaj še nimaš saveznega znaka? Ali se boš javno pokazati, da si član razredno bojne organizacije? Znak dobiš pri podružničnem blagajniku!